

הרמטכ"ל המטרטר (והמתבדה)

עולם, וכי כל העניין הוא עלילת-דם של אנשי שלום עכשיו, שהביאו את הפרשה לידיעת השילטונות ושדאגו לפירסום הר עניין.

לדברי הסניגורים רצו אנשי שלום עכשיו להגיע באמצעות הנאשמים אל הרמטכ"ל ושרי-הביטחון, ולכן העידו עדות שקר במישפט. הם מנצלים את המנגנון המישפטי של צה"ל לשם השגת מטרות פוליטיות. טען יהודה רסלר, סניגורו של מופז — כמה ימים לפני רצח איש שלום עכשיו בירושלים.

רק לחלופין טוענים הסניגורים כי אם אמנם נעשו מעשי-התעללות, היו אלה בסקודה ושייה של המפקדים, אי"מ משה הרטבי ורס"ן שלום לונאסי, וכי אלה פעלו ברובן המדיניות של שרי-הביטחון והרמטכ"ל.

התובע העלה לדוכן-העדים ארבעה קצרי גים, שסיפרו בבית-המישפט כי ראו במו עיניהם את מופז מכה את חמשת הילדים ליד הכפר תרכומיה. לעומת זאת העלה רסלר שני נערים ערביים, שאמורים היו להיות בין הנערים המוכים, הם סיפרו כי לא הוכו כלל. לדבריהם, תפס אותם אונסם מופז באותו יום ואילץ אותם לשבת על הסלעים, אך הוא לא היכה ולא התעלל.

גם ביתר האשמות כופר הנאשם, והוא מספר כי במיקרה של המיספרים על הורוע הוא לא הוכו כהלכה. הוא פשוט אמר את מה שאמר בצחוק. ההגנה החליפית של הסניגורים היא שהגיעה לכותרות העיתונים. במישפט זה התגלו, מתוך עדויותיהם של קצינים שר-גים, כי אחד בשם רס"ן שימעון, שהוא סגן היועץ-המישפטי, אמר למופז כי שמע

צה"ל והמתנחלים היהודיים בגדה מיידי אבנים במכוניות. ההתקוממות האזרחית בגדה נגד הכיבוש דוכאה ביד ברזל, בקליעי גז מדמיע ובאש חיה.

ההוראות שקיבלו החיילים היו להתז קודם כל גז מדמיע, ואם זה אינו מספיק את ההפגנה — לירות כדורי-גומי, ורק לאחר מכן לירות אש חיה. באותה תקופה נהרגו עשרות ערבים בגדה. עיקר הקרי-בנות היו נערים ותלמידי בית-ספר.

את צה"ל הטרירו ילדים קטנים, שהיו זורקים אבנים ונעלמים. קשה היה לאתר אותם, ולעיתים קרובות לא היו הילדים בני-עושוין כלל. למיקרים כאלה הוציא הרמטכ"ל הוראה לעצור את הוריהם של הילדים. יש לטפל בהורים של ילדים כאלה, כדי שיענישו את בניהם. אצל ערבים זה עובד טוב מאוד. העיד הרמטכ"ל.

לטרטור "מסיתים"

ה שיטה של מעצר קרובים וממונים לא היתה נקוטה רק לגבי הוריי-ילדים, כאשר היתה הפגנה, היתה ההוראה לעצור את כולם. היו עוצרים את כולם וחור קרים, אחר כך היו משחררים את החפים מפשע. העיד הרמטכ"ל. באותה שיטה נקטו גם לגבי מוכתרים. צריך להבין שלמוכתרים יש אחריות אישית לגבי מה שקורה בכפריהם. אמר המפקד הבכיר של צה"ל, הם יודעים מה נעשה בסבירי בה. לכן עוצרים אותם לצורכי-חקירה.

אנשי "יש גבול" מפגינים בפתח בית-המישפט לצירי מיספרים על זרועות הערבים

על רקע זה הוסברה גם הוראתו של הרמטכ"ל לטרטר "מסיתים" ואזרחים הר עושים בעיות. "למה התכוננת בטריטורז" שאל רסלר את הרמטכ"ל, וזה השיב: "ללך ושוב". כוונתו היתה לכן שאזרחים נעצרו למשך הזמן המותר בחוק. 48 שעות, בלי להביאם לשופט. אז שוחררו, ואחרי זמן קצר נעצרו שנית לתקופה של 48 שעות. שיטה זו עוקפת את החוק. הרמטכ"ל

בישיבה את שרי-הביטחון ואמר שיש לת-לוש לערבים את האשכים. קצין זה לא הובא להעיד במישפט. הסניגורים גם הגישה מיסמך שבו הורה הרמטכ"ל לטרטר את האזרחים, להקים מתנות-מעצר, להטיל עונשים כספיים גדיר לים ולהטיל סנקציות כלכליות. החודשים מארס-אפריל של 1982 היו חודשים קשים במיוחד בגדה. היו הרבה מיקרים של הפגנות ושבתות. בעיקר סבלו חיילי

רביאלוף איתן בכית-המישפט
"הייתי עוצר גם את העגלה!"

היה קשה מאוד להבין את זחיות דעתו של רביאלוף רפאל איתן בעדותו. יום אחרי שקבעה ועדת-כהן שהיא מסיקה מסקנות חמורות על פעולותיו של הרמט-כ"ל, וכי רק בהתחשב בעובדה שהוא עומד לסיים ממילא את תפקידו הוחלט להסתפק בקביעת אחריות בלי המלצה נוספת. היה הרמטכ"ל צריך להיות רגיש במיוחד לגבי הנושא של התעללות באור רחים ערביים. נראה שזה לא עזר.

השיב: "אינני מבין במישפטים, אבל אם זה מותר לפי החוק, אז זה בסדר."

התעללות מצחיקה

ר מהלך עדותו היה הרמטכ"ל מלא ביטחון עצמי והיכרה להתלוצץ. "אם היה בית-מעצר לעגלות הייתי עוצר גם את העגלה." ענה בתשובה לשאלה על

הרמטכ"ל יוצא מבית-המישפט
להתבדח בעת הדיון על התעללות

יום אחרי שנקבעה אחריותו למבח, העיד הרמטכ"ל על מדיניותו לגבי השמחים הכבושים

אדם שבוקר כה קשות עליי הוועדה על חוסר-רגישותו לסיבלם וביטחונם של אזרחים, היה צריך להיות יותר רציני ופחות מבודח כאשר בא להעיד למחרת היום על המדיניות שהנהיג בשטחי הגדה — מדיניות שהביאה למותם של נערים ונערות ולהתעללות על-ידי חיילים צעירים שטרירו את האוכלוסיה.

ילד ערבי שהפר עוצר בדחפו עגלה. כאשר שאל אותו הסניגור אם הוא יודע לכמה זמן מותר לעצור אזרח בלי פקודת-מעצר של שופט, ענה הרמטכ"ל כי אינו יודע. הסניגור הסביר כי התקור פה היא 48 שעות בלבד. על כך העיר הרמטכ"ל: "אם אתה יודע כל-כך טוב, למה אתה שואל?" קהל הצופים שמילא את האולם פרץ בצחוק עז.